

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De tyrannide regis alexandri. ca. vj.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Historia libri

phadelphie tyrannū, qui cotla cognomis
nabatur.

De institutione xenodochiorū, et de mori-
te iōannis Caplīm. III.

Ost hoc antio

p ch̄pōticus rex syrie ob sedē h̄le
rusalē. Quāobrē aguit h̄rcan? duos de-
vīj. loculis cūcūstantib⁹ sepulcrū
david ⁊ suslūt ex eis plus q̄ tria milia talē
torum, deditq̄ trecenta talenta antiocho vt
ab obſidiō recederet, ⁊ vt placaret murmur
populi de apertiōe sepulcri, de reliqua pe-
cūla prim⁹ instituit xenodochia pauperuz
in h̄ierusalē. Samariā captā solo equauit
quā post herodes instaurans sebastē dicit
Morū est autē iōannes. xxiiij. annis rebo
optime amministratis relicitis quinq⁹ filijs
Aristobolo primogenito et antigeno cū tri-
bus minoribus. Cungs nullus eorum ad re-
gēdū pl̄m sūficeret, v̄xorē suā disertissimaz
iudee p̄fecit et filijs.

De restituīōe regnū iudeorum per aristobolum. Caplīm. III.

Aristobolus ve

a ro impatiē dominū maternū: ma-
trem cū tribus fratrib⁹ minorib⁹
vinculauit in carcere, et antigenū quē diligē-
bat secūdū a se p̄stituit. Imposuitq̄ sibi dia-
dema, et restitutū est regnū iudee. Fluxerat
autē a sedechia sub q̄ regnū fuerat interru-
ptū anni quadringentis p̄vagintaquinq⁹.
et menses tres, v̄l a reditu de captivitate ba-
bylonis. Unde sepe legis intermissum fuisse
regnū v̄sq̄ ad h̄rcanū et aristobolum trans-
istme. Id est, v̄sq̄ ad aristobolū h̄rcani. Nec
tamē regnauit aristobol⁹ nūl per annum, eo q̄
matrē fame peremperat i vinculis. Cungs egro-
tarē aristobolū in turre, que post ab her-
ode dicta est antonla, redib⁹ at antigen⁹ de ga-
llia, in qua multa p̄ciare fecerat, induit⁹ nos-
uis armis et decentib⁹. Cungs ingredere h̄le
rusalē in diebus scenopbegiā ob honores
fratris, et vt ostētarē d̄corē armoz populo
armatus intravit. Quod vidētes emuli ipi-
us, et maxime v̄xor fratris, que oculos i enz
inficerat, sed ipse ei assensum non prebebat:
accusabant eum dicētes aristobolo. Frater
tuus audiens te egrotantē in manu forti et
armata intravit vt te perimit et regnet. Qd

ita probare potes Iube cum ventre ad testi-
venerit armatus super his que dicimus cer-
tus esto Posuit ergo ad suggestionē v̄xoris
Aristobol⁹ armatos in subterraneo qui p̄i-
gus stratonis dicebatur, per quē antigen⁹
transitum factur⁹ erat, qui si veniret armas
cum interficerent Et aduocans fratre aristobolus
precepit nuncio vt diceret ei ne venis-
ret armatus Sed regina corrupta nuncium
muneribus vt diceret ei q̄ cū armis delcas-
deret. Affectaret enim cum rex videre in ar-
morū decore.

De nece antigeni. Caplīm. V.

Rat autē eo tem-

e pore in h̄ierusalē genitaliaq̄ qui
daz iudas noīe de heresi esseq̄ q̄
p̄stellationē iudicauit de natuitate pucio-
rū, qui scholasticis suis arte sua p̄dixerat
mortē antigeni et dīe ⁊ locū. Is cū vidisse
antigenū in armis gloriātē: exclamauit: pa-
pe Hūc mihi pulcrum ē mori q̄n an me ve-
ritas interiūt, mearūq̄ p̄dic, ionū aliqđ men-
daciū deprehēsum est. Ut iust antigen⁹ iste
bodie moritur⁹ erat in p̄rgo stratonis. Lō
autē ille ab hinc sexcētū stadiū distat, horū
diel sūt q̄ttuor. Cungs sic elularē senex, paulo
post occisus est antigen⁹ cū armas delice-
ret p̄ p̄rgo stratonis sc̄p̄ locoz eq̄uocatōe
senex agnouit fuisse deceput. Audēs autē
mortē fratris idoluit, adeoq̄ morbi iniunxit
vt sanguinē lacerat, v̄scerib⁹ enomeret. Qui
vn⁹ de seruū huic officio destinat⁹ foras c̄
ferēs v̄b̄l antigen⁹ occil⁹ fuerat casu effudit
sup adhuc extates cruxis maculas. Quod vi-
dēs pl̄s exclamauit, afferēs mutu dei i oē
si v̄lūtōe sanguinē libatū occisor. Cungs cū
sam clamoris rex selficaret, nullusq̄ ei aude-
ret p̄dere tandem mināti p̄ taciturnitate suppli-
clūverū qđ erat ei indicauit. Et ingeniōs
ait. Has nō erat vt dei lumē scelerā mea late-
ret q̄ten⁹ o corp⁹ improbū marri fratris, ant
mā damnata derīcēt. Utinā nō paulat̄ eis
sanguinē meū libēt̄, s̄ totū simul accipiat. Et
his dictis expirauit.

Detylannide regis alexandri

Caplīm. VI.

Io mortuo v̄co

q̄ prolē et ca nō suscepēt, fr̄cōis
ri soluit avicul⁹ matorē natu ales

Rachabeorum. II.

grandū regem astituens, q̄ cognominat̄ est
samneus, qui etiā modestia p̄stare videbat
Qui fratre secundū interfecit quia ad regnū
aspirare videbatur, tertīū secū vñtere coegit
priuatim, duxitq; vxorē nomine alexandras
que r saloma dicta ē. Hic adeo nequissim⁹
fuit, q̄ in, vii, annis circit quinquagintaq;
q̄ milia senior̄ interfecit, quia facinora eius
detestabant. Tunc⁹ offensus esset populo
muniuit sibi palatiū in tūrī que baris dices-
batur, sup quā postea ammirarus ē titus q̄
eaz iudei deseruerāt cū defendi posset a duo
bus ab om̄i vñvēte. Adeo aut̄ offensus erat
iudeis, vt semel p̄contant̄ ei quonam pacto
eos sedare posset responderūt si moreret. Ob
hoc in plateis hierusalē suspendit octingen-
tos viros vxoratos, vxoresq; eoz, et liberos
necauit. Cūq; quieuisset a plūs, et q̄rtanis fa-
tigaretur, morbum ex ocio natū putās int̄-
pestius laborib⁹ militie se reddidit, r. xxviii.
regni sui anno mortuus est duos relinquēs
filios, Hircanū et aristobolū. Sciensq; fili
os pro patre iudeis odiosos regnum reliquit
vxori. Que sibi sub viro beniuolentia popu-
li sepe cōparauerat tyramidi ipsius sepius
resistens, etiam simulataz religionē in habi-
tu preferebat.

Dē regno alexandri et de filiis eius hirca
no et aristobolo.

Caplīm. VII.

De dum regna

ret hircanū primogenitū pontifices
declarauit, cū futurū regē idicās
q̄ modestus erat, minorē p̄ aristobolū, co-
q̄ seruētis animi videref, priuatim vñtere co-
egit. Eo tempore orta est in iudea heresis pha-
risaeorum, de quib⁹ post cū sectis alijs expli-
cabit. q̄ p̄ silio vñebat
in omnib⁹ alexadra ita
vt eoz p̄ silio optimas
tesq; iudeoz; aut ex
illo damnaret aut inef-
ficieret. Deniq; dioge-
nē q̄ alexadro amici-
simus fuerat occidit.
Alienigenaz quidem
duos sibi p̄flauerat et
erici⁹ vi in iudeos tuti-
us debaccharet. Proi-
de mlti ad aristobolū

p̄fugerāt, vt el⁹ patrocínio tuerent. Nono au-
tem regnī sui anno egrotauit alexadra, et aris-
tobol⁹ collecta plurimoꝝ manu post matrē
se regnaturū declarauit. Ob h̄ miserata que
relas hircani mater: p̄ lugē aristoboli cū filiis
in custodia recludēs: obsides accepit, ne res
gnū sibi aristobolus usurparet.

De multiplici discordia fratrum,

Caplīm. VIII.

Si mortua arist

bolus collecto exercitu h̄ fratres
mouit arma. Lūq; egressi ēēc
frēs in campis h̄ierichontinis: vici h̄ircas
nus fugit in hierusalem. Tandem ea lege in
concordiam redierunt vt aristobolus regna-
ret. Hircanus p̄o sub eo quibuslibet fungēs
retur honorib⁹. Domos etiā p̄mutauerunt.
Erat aut̄ cū h̄ircano antipate, idūmens, cu
ius prudentiā et strenuitatē timens aristobo-
lus calumnias cī pretendebat. Hic persuasit
h̄ircano vt se dolo circūuentū quereret, et vt
ad arethā regē arabum p̄fugeret, cuius aut̄
lio rediret in regnū. Noctu igitur egressi ve-
nerunt ad regem arabum in oppidum qđ pe-
tra dicis, ubi regni sedes erat. Itaq; collecto
exercitu aretha venit iudeā et obsedit hieru-
salē quā et recepisset: nisi dux rhomāoꝝ scau-
rus soluisset obsidium. Jā enim syria desse-
rat habere regē facta rhomanis tributaria.
Missusq; erat pompeius a rhomanis p̄ tra-
tigranē regē armenie: et is scaurus misserat p̄sia-
dem syrie. Qui cum audisset dissensionē fra-
trum in iudea, ratus tempus esse quo d̄ factis
li iudeam poneret sub tributo in manu vali-
da fines intravit iudee. Ad quē legati a fra-
tribus vñtingz venerunt, auxilium eis hinc
et inde postulātes. Corruptus aut̄ scaurus,
ccc. talents missis ab aristobolo (quod p̄iū
esse rhomanoꝝ iosephus testat) ad arabes
legatos mittit rhomanoꝝ, et pompeij nomē
eis intentās nisi ab obsidione recederet. Res-
cedens ergo aretha hircanum et antipatrum
philadelphie collocauit. Qui frustrati spe a-
rabum in aduersarios spem contulerūt. Cū
enim pompeius damascum venisset, cū mul-
tis munib⁹ venerunt ad eum, orantes vt
violentiam aristoboli dignā odio iudicarer
et hircanum regno restitueret. Sed nec aristobolus
sibi defuit, corruptione scauri fre-
tus. Cum autem pompeius honorē regis

A 3